

Volop nieuws op kennismiddag PPO voor teelt, handel en broeierij

Virus, schimmels, energie en bemesting zijn maar vier van de aspecten die aan de orde komen tijdens de open middag van PPO die vrijdag 13 februari 2009 in Lisse plaatsvindt. Voor teelt, handel en broeierij zijn er tal van nieuwe ontwikkelingen te bekijken, en te bespreken met de onderzoekers.

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto's: PPO

Een meer dan goed gevulde mand. Zo is het beste de inhoud te karakteriseren van de kennismiddag die PPO vrijdag 13 februari in Lisse organiseert. Stonden voorheen allerlei broeierijproeven centraal, nu is de opzet veel breder. Aspecten als virusbestrijding, bemesting, stengelaaltjes en de aanpak van kiek komen dit keer aan bod, maar ook groot fust en export en broeien onder LED-lampen. Voor teler, broeier en exporteur volgt hier het programma in vogelvlucht.

TEELT

Virussen De aanpak van virussen blijft in vrijwel alle bolgewassen veel tijd en energie vragen. Dat geldt bijvoorbeeld voor TBV en TVX in tulp. Wat betreft TBV is nagegaan vanaf welk tijdstip bladluizen het virus kunnen overdragen. Dit leidt tot nieuw inzicht in de verspreiding van dit virus. Het aspect kolonisatie is daarbij ook meegenomen. Onderzoeker Maarten de Kock zal over dit onderzoek deze middag een lezing geven. Het ziekzoeken in tulpen kan mogelijk worden geautomatiseerd. De stand van zaken van dit

project wordt op de open middag toegelicht. Mogelijk is het apparaat te zien dat te velde zieke planten kan opsporen. TVX blijft een lastig te doorgronden virus. Naast galmijt kan stromijt voor verspreiding tijdens de bewaring zorgen. Nieuw is dat grond een andere route kan zijn. Tevens bestaat het idee dat er ook cultivars zijn die geen beelden van TVX laten zien terwijl ze wel besmet zijn. Ook over deze zaken zal Maarten de Kock de bezoeker informeren. Ratelvirus en Arabismozaïekvirus worden via een aaltje overgebracht. Met geld van LNV is onderzoek gestart naar de mogelijkheden van het toetsen van grond op de verantwoordelijke aaltjes die het schadelijke serotype bevatten. Bij Zantedeschia is in kaart gebracht welke virussen voorkomen en welke symptomen bij die virussen horen. In samenwerking met de BKD worden toetsen ontwikkeld. **Bemesting** Voor de hyacintenteelt is gekeken naar het nut van bladbemesting met stikstof. Er zijn verschillen gevonden. De afbroei van deze proef staat in de kas, om na te gaan of deze verschillen ook in de broeierij zijn terug te vinden. In hyacint loopt ook onderzoek naar de mogelijkheid om een betere stikstofbenutting uit stalmest te halen. Dat kan door de teelt van bladrammenas of door het toevoegen van stro. De resultaten van beide mogelijkheden

worden toegelicht. Stalmest is nodig of niet. Die vraag vormt de basis voor een onderzoek naar de bijzondere eigenschappen van stalmest in relatie tot bijvoorbeeld compost. Van deze complexe proef zijn de eerste resultaten te zien op de open middag.

Onkruiden Het pakket middelen voor de onkruidbestrijding neemt al jaren af. Het wegvallen van paraquat was reden om na te gaan welke alternatieven hier voor zijn bij de tulpen-teelt. Te velde kan een aantal middelen worden gebruikt, maar hoe manifesteren die zich in de broeierij? De resultaten daarvan zijn te zien. Verder is gekeken naar alternatieven voor Dosanex in de iristeelt. De afbroei hiervan staat in de kas. De resultaten ogen goed. De bestrijding van gele akkerkers of kiek vraagt relatief veel actieve stof per ha. PPO gaat na of lagere doseringen ook kunnen. In de kas staat een pottenproef waar de hergroei van de verschillende doseringen is te zien.

Erwiniatoets PPO werkt aan de ontwikkeling van een toets voor Erwinia in hyacint. Tijdens de open dag is een overzicht hiervan te zien. Nagegaan wordt welk perspectief een praktische toets biedt voor Zantedeschia en dahlia, waar Erwinia ook voor grote problemen kan zorgen. Vanuit het bedrijfsleven is geld gereserveerd voor het Deltaplan Erwinia, waarin landbouwbreed wordt gewerkt aan deze bacterie. Onderdeel daarvan is onderzoek naar het resistentieniveau binnen het huidige hyacintensortiment. De laatste stand van zaken is hier te vernemen.

Energiebesparing Het project State of the art gaat na welke mogelijkheden uit het onderzoek zijn toe te passen in de praktijk als het gaat om energiebesparing. Inmiddels werkt PPO samen met acht bedrijven. Alleen al met afgeronde uitblaasopeningen, een frequentieregeling op de

ventilatoren en ventilatie op basis van ethyleen is tot 50% energiereductie mogelijk.

HANDEL

Zuur, snot en bolrot Drie grote problemen hebben menig exporteur de afgelopen jaren veel extra werk en kosten bezorgd. Op verzoek van de export is onderzoek gestart naar het ontwikkelen van toetsen waarmee door teler of exporteur snel een betrouwbaar beeld is te krijgen van de latente besmetting van partijen. **Fust** Exporteurs krijgen steeds meer aangekochte bollen in kuubskisten aangeleverd. Naar afnemers gaat nog steeds het merendeel van de bollen in klein fust. PPO heeft een rekenmodel gemaakt waarmee is na te gaan welke voordelen het verzenden van bollen in kuubskisten heeft. Er is in ieder geval sprake van een flink economisch voordeel vanwege de besparing op arbeid.

Voorjaarsplanting Zijn tulpen, narcissen en hyacinten droog te bewaren tot het vroege voorjaar en levert het planten door de consument dan nog een acceptabel resultaat op? Die vraag is onderzocht door PPO. Tulp en narcis lijken in ieder geval mogelijkheden te bieden, voor hyacint is nog nader onderzoek nodig.

Tegengaan schimmelgroei droge bollen Tijdens opslag en transport van tulpen voor droogverkoop kan uitwendig Penicillium op de bolrok ontstaan. Het kan consumenten ervan weerhouden die bollen te kopen. Welke niet-chemische middelen zijn te gebruiken om deze aantastingen te voorkomen? Dit onderzoek is vooral gericht op GNO's en milieuvriendelijke middelen. De eerste indruk is dat er middelen zijn die Penicillium kunnen voorkomen/bestrijden, maar het is nog zoeken naar een goede balans met beschadiging van spruiten en neuzen.

BROEIERIJ

Wortelrot De waterbroei van tulp verloopt nog niet altijd zonder problemen. PPO onderzocht de oorzaken van wortelrot. Duidelijk is geworden dat bedrijfshygiëne hier een grote rol speelt. De achtergronden hiervan worden toegelicht.

Belichting met LED Al enkele jaren gaat PPO na welke mogelijkheden er zijn voor het broeien van tulpen in een meerlagensysteem, waarbij wordt belicht met LED-lampen. De kleuren blauw en rood zijn van belang voor een goede kwaliteit. Nagegaan wordt welke verhouding nodig is en welke hoeveelheid. De combinatie van toepassing van LED en meerlagenteelt leidt tot een veel hogere kasbenutting en mede daardoor een flinke energiebesparing. Hier is een mogelijke toekomst nu al te zien.

Droge ontsmetting zuur Tulpen die onder meer zijn bestemd voor de broeierij zijn ook droog tegen zuur te ontsmetten. Een aantal stoffen is onderzocht. Dit heeft bijzondere effecten opgeleverd. Ze zijn op de open middag te zien.

Gotenteelt In de lilibroei kan door te gaan werken met goten in plaats van kisten flink op potgrond, ruimte en energie worden bespaard.

Dit onderzoek bevindt zich in de afrondende fase. Mogelijke vervolgstappen liggen nog in de broei in kleine potten, waardoor automatisering van broei en oogst sterk is te verbeteren.

ALGEMEEN

Diagnostiek PPO heeft in binnen- en buitenland een goede naam als het gaat om het vaststellen van lastige en onbekende aandoeningen. De afdeling diagnostiek is op de open middag het bezoeken meer dan waard voor teler, broeier en exporteur. De bezoeker kan onder meer kennis maken met de beeldbank, waarin van zeer veel ziekten en plagen informatie is te vinden.

Telen met toekomst In 2008 is Telen met toekomst een nieuwe fase ingegaan. De komende jaren zal sterk worden ingezet op samenwerking met toeleverende bedrijven. Dat heeft al geleid tot een aantal resultaten, zoals een inductiechecklist en monitoring van plantgoed.

Vaste planten PPO verricht in Lisse ook veel onderzoek aan vaste planten. Een van de projecten waar op de open middag meer over is te zien betreft onderzoek naar de relatie tussen het bloeitijdstip van vaste planten en het optreden van plagen.

WIE WAT WAAR

De open middag van PPO wordt gehouden op de locatie in Lisse, Van Slogterenweg 2. De middag begint om 13.00 uur en duurt tot 17.00 uur.

Verlenging spuitlicentie

De middag telt mee voor verlenging van de spuitlicentie. Wie daarvan gebruik wil maken dient uiterlijk om 13.15 uur aanwezig te zijn. De kosten hiervoor bedragen 50 euro.